

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ; ОСНОВИ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ;
ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»**

(назва освітнього компонента)

Спеціальність: **222 «Медицина»**
Освітньо-професійна програма: **«Медицина»**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 11**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **I**
Семестр(и): **1-й (осінній) , 2-й (весняний)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2024-2025**

Обсяг: **1 кредит ECTS (30 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, семінарські заняття, самостійна робота**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **курс біології, хімії та фізики загальноосвітньої школи.**

Кафедра/підрозділ: **кафедра гігієни та екології, пр. Науки, 4, корпус А, 5-й поверх.**

Керівник освітнього компонента: проф. Завгородній І. В., iv.zavgorodnii@knmu.edu.ua
доц. Літовченко О.Л., ol.litovchenko@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=4751>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Програма вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності; основи біоетики та біобезпеки; охорона праці в галузі» призначена для закладів вищої освіти МОЗ України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача вищої освіти необхідного для засвоєння дисципліни або її розділу. Вивчення дисципліни спрямоване на ознайомлення здобувачів з умовами праці медичних працівників у сучасних умовах, з шкідливими та небезпечними чинниками виробничого середовища в закладах охорони здоров'я (ЗОЗ), їх впливом на фізіологічний стан організму працюючої людини

МЕТА КУРСУ: є формування у майбутніх фахівців знань, умінь і компетенцій, щодо правових та організаційних аспектів охорони праці медичних працівників, збереження здоров'я та життя людини в сучасних умовах проживання, захисту від небезпек техногенного, антропогенного, природного походження, згубних наслідків упровадження в практику нових медико-біологічних технологій, а також виховання культури безпеки для забезпечення охорони життя та здоров'я медичних працівників.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
- Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.
- Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки з позицій доказової медицини у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення

досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

- Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення
- Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної профілактики інфекційних захворювань.
- Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
- Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
- Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців; управляти конфліктами на міжособистісному та організаційному (професійному) рівні, налагоджувати ефективну комунікацію в фаховому та нефаховому середовищі.
- Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організовувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.
- Діяти у професійній сфері з урахуванням власної свободи й безпеки у співпраці й порозумінні з членами соціума - як фахівцями, так і нефахівцями; вміти приймати рішення самостійно, нести відповідальність за свої дії; ефективно працювати в команді, керуючись принципами лідерства та взаємоповаги.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (6 год.):

1. Законодавчі аспекти та організаційні основи охорони праці в медичних установах та закладах вищої медичної освіти
2. Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників, аспекти гігієнічного нормування виробничих факторів.
3. Небезпечні інфекційні захворювання в роботі медичних працівників.

Перелік тем семінарських занять (10 год.):

1. Законодавчі аспекти та організаційні основи охорони праці в медичних установах та закладах вищої медичної освіти.
2. Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників.
3. Небезпечні інфекційні захворювання в роботі медичних працівників.
4. Нещасні випадки, професійні захворювання, аварії в закладах охорони здоров'я, їх розслідування та облік
5. Гігієнічна характеристика умов праці та основи виробничої безпеки медичних працівників.

Перелік тем лабораторних занять:

Не передбачені навчальним планом.

Перелік тем самостійної роботи (14 год.)

1. Законодавчі аспекти та організаційні основи охорони праці в медичних установах та закладах вищої медичної освіти.

2. Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників.
3. Небезпечні інфекційні захворювання в роботі медичних працівників.
4. Нещасні випадки, професійні захворювання, аварії в закладах охорони здоров'я, їх розслідування та облік
5. Гігієнічна характеристика умов праці та основи виробничої безпеки медичних працівників.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: Консультації онлайн за розкладом кафедри з попередньою реєстрацією на корпоративній пошті викладача.

Методи навчання: вербальні (лекція, бесіда), наочні (ілюстрація, презентаційний матеріал, відео матеріал) та практичні (самостійна робота, робота в парах, робота в групах).

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukczyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються протягом 24 год. Оцінки виставляються в електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Для освітнього компонента, вивчення якого завершується в поточному семестрі та формою його контролю є залік, середній бал за ПНД викладачем кафедри переводиться у 200-бальну шкалу.

Індивідуальні завдання (ІЗЗ) Індивідуальні завдання студента (далі – ІЗС) не є обов'язковим елементом, але при бажанні здобувача освіти може бути виконане і оцінюються в балах ECTS (не більше 10), які додаються до суми балів, набраних за поточну навчальну діяльність. На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (не більше 10).

Підсумковий контроль. Умовою допуску до заліку є відсутність академічної заборгованості.

Оцінка з дисципліни (ОД). ОД=залік. Оцінка визначається у балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконання самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При відвідуванні відділень клінічної бази обов'язково мати хірургічний костюм, капелюх, медичну маску та змінне взуття. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту. Допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базові

1. Охорона праці в медичній галузі: підручник / О.П. Яворовський, І.В. Сергета, Ю.О. Паустовський, В.І. Зенкіна та ін.; за заг. ред. акад. НАМНУ О.П.Яворовського. – К. : ВСВ «Медицина», 2021. – 488 с.
2. Практична охорона праці в медичній галузі : навч. посіб. / О. П. Яворовський, Ю. О. Паустовський, В. І. Зенкіна, І. В. Сергета [та ін.]. – Київ : ВСВ «Медицина», 2023. – 391 с. : іл. + 8 вкл. арк. кольор. іл. – ISBN 978-617-505-922-7.
3. Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» № 2136-IX від 15.03.2022 р.
4. Закон України «Про пожежну безпеку»
5. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
6. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України “Про затвердження форми трудового договору між працівниками і фізичною особою та порядку реєстрації трудового договору між працівниками і фізичною особою” № 260 від 08.06.01.
7. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями” № 368 від 24.03.04 р.
8. Безпека життєдіяльності: Підручник / В.Г. Цапко, Д.І. Мазоренко, Ю.С. Скобло, Л.М. Тіщенко; за ред. В.Г. Цапка. – К.: Знання, 2008. – 397 с.

Допоміжна:

1. Закон України «Про протидію захворюванню на туберкульоз» № 2586-III від 05.07.2001р.
2. Постанова Кабінету Міністрів України № 337 від 17.04.2019 р. «Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
3. Наказ МОЗ України № 246 від 21.05.2007 р. «Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій».
4. Наказів МОЗ України № 955 від 05.11.2013 р. «Порядок проведення екстреної постконтактної профілактики ВІЛ-інфекції у працівників при виконанні професійних

обов'язків».

5. «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу», затверджена наказом МОЗ України № 248 від 08.04.2014 р.
6. Наказ Держнаглядохоронпраці України № 15 від 26.01.05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці».
7. Наказ МОЗ України від 25.02.2020 № 521 "Про внесення зміни до Переліку особливо небезпечних, небезпечних інфекційних та паразитарних хвороб людини і носійства збудників цих хвороб".
8. Постанова КМУ від 11 березня 2020 р. № 211, Київ «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2».
9. Наказ МОЗ України від 13.03.2020 № 663 «Про оптимізацію заходів щодо недопущення занесення і поширення на території України випадків COVID-19».
10. Наказ МОЗ України від 22.02.2019 р. № 463 «Державні санітарні норми допустимих рівнів шуму в приміщеннях житлових та громадських будинків і на території житлової забудови»
11. Безпека життєдіяльності: для здобувачів освіти ВНЗ України I-IV рівнів акредитації / Є.П. Желібо, В.В. Зацарний, Н.М. Заверуха; – К.: “Каравела”; 2022. – 344 с.
12. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навч. посіб. / О.П. Яворовський, В.М. Шевцова, В.І. Зенкіна та ін.; за заг. ред О.П. Яворовського. – К.: ВСВ “Медицина”, 2015. – 288 с.
13. Охорона праці в медичній галузі: підручник /О. П. Яворовський, І. Ст. Сергета, Ю. О. Паустовський, Ст. І. Зенкіна; – К.: “Медицина”, 2021. – С.488

В.о. зав. Кафедри

І.В. Завгородній